

V mém vývodu předků, který rozkreslen nad mapou rozprostírá se ze široka od plzeňských pahorkatin, přes kopce Prachaticka a Novohradská až po úrodnou Hanou, je obsaženo již přes 500 předků. A jak už to tak v libovolné skupině lidí bývá, i tito moji předci mají různá křestní jména. Pochopitelně nechybí jména obvyklá, jako Jan, Václav, Marie či Kateřina. Vyskytují se tam jednotlivě i jména méně obvyklá, jako třeba Balbína, Benigna, Oliva či Tekla. Ale jen jedno jméno je natolik *podivné*, že o něm lze psát, totiž **Podivín**.

Podivín

Ano, Podivín, a naše setkání měla i podivný rozměr. Z matričního zápisu o narození mé prababičky jsem věděl, že její otec **Jan Nováček**, se měl narodit v roce 1859 v Makově. Ten spadá pod faru Předslav, nedaleko Klatov. Zde se ovšem vyskytl problém, jelikož předslavské matriky pro Makov totiž končí rokem 1838, mladší pak jsou uloženy na městském úřadě. A tak jsem vyčkal pár týdnů na vydání řidičského průkazu a vypravil se na svou první samostatnou cestu tátovo obrovskou Volhou. Cesta tam proběhla úspěšně, ale *podivné* věci se začaly dít: na úřadě jsem totiž byl vlídně přijat, i s matrikou zavřen do místnosti s kopírkou a ještě mi k tomu slečna uvařila kávu.

Hledaný předek se opravdu narodil v Makově, byl synem dlouhověkého **Josefa Nováčka** (1817 - 1911), domkáře z Makova 23. Vypsal jsem si všechny jeho sourozence i jejich potomky žijící v Makově, zkrátka jsem onu matriku řečeno policejní hantýrkou „vytěžil“. Zarazilo mne však jméno otce Josefa Nováčka. Bylo uvedeno tak, jak nahoře vidíte - **Podivín** a v některých zápisech bylo udáváno ve formě **Podiven**. Také cesta zpět by se dala nazvat *podivnou*. Nejprve jsem zajel do nedaleké vesnice pro kamaráda, kterého jsem měl odpoledne odvézt do Plzně. Asi tři kilometry za jeho domem jsme jeli do pangejtu. Nu, nevadilo. Vrátili jsme se pěšky a Lojza nás s traktorem bez jediného skrábance vytáhnul. U Blovic jsme pak naložili stopařku, ale za chvíli došel benzín. Takže jsem běžel 5 km k benzínce a zase nazpět. Tím pádem měl můj kamarád dostatek času na konverzaci se sličnou stopařkou. Kdo by se tedy podivil faktu, že dnes již mají tři děti ?

Tím jsem sice od Podivína poněkud odbočil, ale ono tomu tak bylo i ve skutečnosti. Vrhл jsem se do pátrání po svých předcích v Brně, na několik let se „uvázal“ do Třeboně a teprve od roku 2000 jsem se začal věnovat předkům z plzeňského Zinkovska. Teprve předloni jsem tedy více méně náhodou nalezl zápis, kdy se v (žinkovském) Újezdě roku 1837 ženil Josef Nováček. Jeho otec je uveden jako **Podivín Nováček**, panský šafář z Makova 23. Právě až tento zápis mne zaujal. Sem do relativně vzdálených končin musel Podivín přijít a říci horšickému faráři: „Já jsem Podivín Nováček, otec ženicha ...“

Rozhodl jsem se přijít věci na kloub. Začal jsem pátrat v předslavské matrice pro Makov, předcházející živé matrice na městském úřadu. A tu se vynořilo i několik dalších podivností, které mne donutily k rozsáhlému pátrání v matrikách různých far pro všechny obce měcholupského panství. Složitost pátrání netřeba popisovat, a tak se raději chronologicky podívejme na Podivínův život. V letech 1799 - 1807 žil v Otíně čp. 29 a byl uváděn jako tkadlec. Zde se mu s manželkou Marií roz. Velíškovou narodily děti: Jan (+), Rozalie (+), Marie (+) a Bartoloměj (+). Pak se stává šafářem při panském dvoru v Měcholupech čp. 2 a zde se mu v letech 1808-1810 narodily tyto děti: Josef (+) a Marie. I nadále zůstává šafářem, ale stěhuje se do panského dvora v Makově, kde má dalších šest dětí: Alžbětu, Václava (+), **Josefa** - mého předka, Františka, Václava a Jana. V roce 1835 Podivín ovdověl a rok poté se v nedalekých Petrovicích opět oženil. Jeho nová žena je v následující matrice, zřejmě farářovou neznalostí zapisována jako matka všech Podivínových dětí. A tak jsem si po 20 letech musel ve svém vývodu jedno jméno opravit. V žádném z uvedených zápisů však není uveden Podivínův otec. A v letech přicházejících v úvahu se nikdo jménem Podivín nenarodil, nikdo se neženil, a to ani v udávaném místě původu Podivínovy ženy. Jenže podle

*Podivín Nováček, vlastný syn
Jana Nováčka*

Placidus

hesla „kdo hledá, najde“ jsem našel i já. Při „listování“ posledním z hromady mikrofilmů, chvíli před zavřením archivu, jsem našel tolik hledaný zápis datovaný k 21. 4. 1799: „**Podivín** Nováček, vlastní syn Jana Nováčka hajného z Těšnice 1“. A hle, uvedený věk 22 let naprosto souhlasí s narozením **Placida** Nováčka v Těšnici dne 5. 10. 1776. A tak jsem z archivu odcházel nadmíru spokojen.

Toto setkání s Podivínem však nemělo končit happyendem v podobě nějaké svatby, jako setkání první. Ve snaze doběhnout tramvaj, jsem poněkud nešťastně došlápl a ukončil tak předčasně svou amatérskou sportovní kariéru. I návštěvu malé vísky **Těšnice** v malebných kopcích nad Švihovem jsem musel na nějaký čas odložit. Alespoň jsem měl v nemocnici čas o **Podivínovi** přemýšlet. Ono je to totiž stále podivné: **Placidus** (latinsky klidný, mírný, laskavý) bylo původní pohanské jméno svatého Eustacha. Jméno Placidus přímo českou variantu nemá (anglicky Placid, španělsky Plácido). A Eustachovi se někde česky říkalo Ostaš, nebo také českou formou Dobromír. Kdežto blahoslavený **Podiven** byl služebníkem sv. Václava, ale i v latinské Kristiánově legendě je Podiven uveden jako „... unus militum, **Podiven** nomine, quem comparticipem et consocium universorum operum, que dudum a martyre gerebantur ...“

Takže se závěrem dá říci, že české jméno Podiven rozhodně není českou formou latinského Placida. Ale je dost možné, že nezvyklé jméno mému předkovi pomohlo vysloužit přezdívku **Podivín**, kterou prakticky celý život používal na místo svého pravého křestního jména. Z jakého důvodu však dal panský hajný Jan Nováček svému synovi tak neobvyklé jméno a proč se ujala přezdívka Podivín namísto jména původního, to jsou záhady, které zůstanou již navždy schovány za oponou času a na něž těžko nějaký písemný pramen bude znát odpověď.